

Bijlagen

Wijkvisie Zeeheldenbuurt **Leiden**

Samen maken we de Zeeheldenbuurt

maart 2014

Colofon

De Wijkvisie is opgesteld door:

Projectteam Wijkvisie Francien de Groot en Esther Vlaswinkel
Maquette bouw, assistentie workshops en visualisaties: Wiebe Strick

Onder begeleiding van de begeleidingsgroep Wijkvisie
en op basis van de input van de bewoners van de Zeeheldenbuurt

In opdracht van: Buurtvereniging Zeeheldenbuurt

Mogelijk gemaakt door: Gemeente Leiden

26 maart 2014

francIM
interim-management- training-coaching
Francien de Groot

UPlab
Esther Vlaswinkel stedenbouwkundige bns

Bijlagen

Bijlage 1: Plan van aanpak: in een separaat boekje opgenomen	
Bijlage 2: Inventarisatie geraadpleegd materiaal	4
Bijlage 3: Quickscan lopende gemeentelijke financiële posten	5
Bijlage 4: Samenvatting advies bewonerscommissie aan Portaal	7
Bijlage 5: Samenvatting 198 kerstwensen	8
Bijlage 6: Samenvatting ideeën uit de buurt, workshops eind januari	11
Bijlage 7: Samenvatting voorkeuren en aanvulling op scenario's, workshops eind februari	21
Bijlage 8: Namenlijst Begeleidingsgroep	30
Bijlage 9: Namenlijst geïnterviewden/ gesproken met	31

2 BIJLAGE: inventarisatie geraadpleegd materiaal

Geschiedenis Zeeheldenbuurt

- Boek Ons Eiland (Cor Smit, 2012)
- Cor Smit: Historisch advies De Waard (2011)
- Steenhuis/Meurs: Rapport Leiden De Waard (2011)
- - Diverse brieven Oud Leiden over Zeeheldenbuurt

Diverse stukken van buurtvereniging Zeeheldenbuurt

- Zeeheldenbuurt Kunst in de buurt 2010
- Plantenactie in de Zeeheldenbuurt
- Flyer historische avond
- Diverse brieven en publicaties van buurtvereniging over eerdere ruimtelijke plannen
- Diverse buurtkranten

Gemeentelijke stukken

- Concept-agenda gebiedsvisie De Waard (2011)
- Raadsbesluit gebiedsvisie De Waard (2011), diverse reacties, amendementen en moties
- Leiden: Stad van ontdekkingen (toekomstvisie 2012)
- Structuurvisie Leiden 2025
- Sociaal maatschappelijke structuurvisie: Leven in Leiden 2025 (2012)
- Toekomst van het Sociaal Domein (2013)
- Nota Wonen 2020 (2013)
- Raadsbesluit Versterking buurtfunctie speeltuinen (2013)
- Bestemmingsplan De Waard (2012)
- Diverse stukken over Ringweg Oost
- Diverse stukken over Bedrijventerrein De Waard
- (concept) Nota Ruimte maken voor Gezondheid (2013)
- Beleidsregel duurzaamheidsinitiatieven (2014)
- Diverse stukken Lab071
- Diverse stukken Singelpark
- Site gemeente Leiden: Onderzoeksbank (onderzoek en statistiek)
- Kadastrale kaarten

Stukken Portaal

- Bouwhulpgroep Eindrapport second opinion (2011)
- Rapportage Peiling Zeeheldenbuurt (2013)
- Diverse Nieuwsbrieven 2012, 2013 en 2014
- Ontwikkelvisie Portaal voor Zeeheldenbuurt i.s.m. bewoners commissie (2012)
- Wijkanalyse De Waard (2008)

3 BIJLAGE: Quick scan lopende gemeentelijke financiële posten

Uit een eigen 'quick scan' van gemeentelijke begrotingsstukken, zijn de volgende geldstromen naar voren gekomen, die in principe kunnen worden ingezet voor de wijkvisie.

a. **Programmabegroting 2014, versie 6, ruimtelijke investeringsprogramma tot 2025**

- Park Zeeheldenbuurt : vervangingsinvestering van **187.000 in 2016**

b. **Raadsbesluit 2013 (raadsvoorstel 13.0080 van 2013) inzake versterking buurtfunctie speeltuinen**

- renovatie van speeltuingebouw Ons Eiland voor integratie van buurthuisfuncties en andere functies: **300.000,- beschikbaar gesteld uit de 'bestemmingsreserve sociaal maatschappelijke en culturele voorzieningen'** (NB in gesprek met de verantwoordelijk portefeuillehouster mw. Van Gelderen is aangegeven dat er bereidheid is dit flexibeler in te zetten als de wijkvisie dit uitwijst).

c. **Financieringsmogelijkheden uit nota wonen (blz 51)**

- Experimenten en initiatieven die bijdragen aan uitvoering van de visie (nota Wonen): **185.000** (stadsbreed: stimuleren van samenwerking tussen de partijen; in beeld krijgen doelgroepen en woonvormen)
- Leefbaarheid en participatie bewoners: **250.000** euro (stads breed met prioriteitswijken Slaaghwijk, Leiden Noord en Leiden Zuid-west)
- Tegengaan "scheefwonen" (d.w.z. mensen die een te grote of goedkope huurwoning bewonen) en bevorderen doorstroming : **131.153**

d. **Concept-nota Ruimte maken voor Gezondheid**

(NB betreft voornamelijk reguliere budgetten GGD)

- Basis aanbod GGD , structureel 1.792.655
- GGD: 0-4 jaar, structureel 1.403.983
- GGD, HARA , structureel 143.168
- GGD, JOGG (jongeren op gezond gewicht) , t/m 2016 jaarlijks 67.000
- GGD regio, verslavingspreventie t/m 2016 jaarlijks 429.000
- Proeftuin Zorg en Welzijn, Leyden Academy Vitality and aging (2014: 175.000; 2015: 125.000; 2016: 50.000)

e. **Mogelijkheid voor pilots in het sociale Domein**

Voor de organisatie van mantelzorg/vrijwilligerswerk, het stimuleren en kadervorming voor maatschappelijk ondernemerschap zijn waarschijnlijk middelen gereserveerd in de vorm van pilots en ondersteuning van wijkkader. Hier is (nog) geen concrete informatie over.

f. **Subsidieregeling Leiden Ontmoet**

Deze regeling stimuleert activiteiten die verschillende (groepen) mensen verbinden (integratie, emancipatie en participatie). Er geldt een maximum van 5000 euro per activiteit.

g. Energiebesparing en duurzame initiatieven

- Individuele subsidie of lening voor huurders en kopers voor energiebesparing; subsidie is **maximaal 1000** euro en de leningen kunnen maximaal 15.000,- bedragen.

- Er is een 'lokaal initiatievenfonds' ingesteld om duurzaamheidsinitiatieven een flinke impuls te geven. Dit geldt voor initiatieven die binnen de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen vallen. Stadsbreed gaat het om **1.000.000,-** euro.

h. ISV-middelen: gebiedsvisie Zeeheldenbuurt 100.000 euro.

Voor de wijkvisie Zeeheldenbuurt is vanuit de ISV middelen een bedrag van 100.000 voor (het maken van) de wijkvisie opgenomen.

4 BIJLAGE: Samenvatting advies bewonerscommissie van 18 februari

Op 18 februari publiceerde de Bewonerscommissie haar advies over deze voorgenomen besluiten van Portaal: Kernpunten van belang voor de wijkvisie:

- In principe steun voor de pilot Oosterstraat, mits de bewoners dezelfde rechten krijgen als alle andere huurders en er een klankbordgroep komt die betrokken wordt bij de nieuwbouwplannen.
- Laat bij de 106 woningen die Portaal wil slopen (de 'groene' woningen), de beslissing afhangen van de uitkomst van de draagvlakmeting onder bewoners;
- Geen steun voor een bloksgewijze keuze voor onderhoud of sloop/nieuwbouw van de overige woningen (de 258 'paarse' woningen). Deze aanpak leidt tot verdeeldheid tussen burens en houdt geen rekening gehouden met de bouwkundige staat en de cultuurhistorische waarde van de woningen. Het opknippen van de buurt in kleine blokjes leidt tot willekeur en tast het hele verband aan. Door SteenhuisMeurs en anderen worden hoge architectonische waarden toegekend aan het oudste deel van de Zeeheldenbuurt rond de De Ruijterstraat en de Trompstraat. Sloop van dit deel betekent vernietiging van een kernwaarde van de wijk. De BC stelt daarom voor de koppeling tussen nieuwbouw en sloop los te laten. Alle huurders moeten het recht krijgen om met verhuiskostenvergoeding en huurkorting naar nieuwbouw te verhuizen. Wanneer de vraag naar nieuwbouwwoningen het aanbod overtreft, verwacht zij maatwerk op grond van een gedegen afweging (bouwkundige staat, cultuurhistorische waarde en financiële middelen), waarbij in overleg met de BC en de bewoners naar nieuwe sloop/nieuwbouwlocaties in de buurt moet worden gezocht.
- De BC wil duidelijkheid over hoe Portaal de kwaliteit van de nieuwbouw wil waarborgen. Hetzelfde geldt voor de buitenkant van de woningen. Er moet een beeldkwaliteitsplan voor de hele Zeeheldenbuurt komen voordat een gemeentelijke kennisnemingsbesluit wordt aangevraagd. Ook de woningen van de pilot zullen aan dit beeldkwaliteitsplan moeten voldoen. Daarmee samenhangend adviseert de BC het instellen van klankbordgroepen van huurders voor de verschillende woningtypen (eengezins, seniorencomplex, appartementen Evertsenstraat en appartementen Zijlsingel).
- De BC kan alleen positief over de nieuwbouwplannen voor appartementsgebouwen in de Zeeheldenbuurt adviseren indien het seniorencomplex daar onderdeel van uit maakt

Daarop is gereageerd door Portaal. De nieuwste stand van zaken in de opstelling van Portaal is dan ook:

- De besluitvorming over het huurdeel van de buurt wordt opgeknipt in drie delen: Onderdeel 1: pilot Oosterstraat; Onderdeel 2: sloop Zijlsingel, deel van Speykstraat, deel Oosterstraat, deel Evertsenstraat, stukje Munnikenstraat; Onderdeel 3: overige woningen van het plangebied;
- Het advies om bij een draagvlak van minder dan 70 % de sloopplannen voor de 106 'groene' woningen te heroverwegen, wordt niet overgenomen;
- Over de werkwijze bij de 258 'paarse' woningen volgt overleg, Voor Portaal is van belang welke werkwijze het minst voor voor verdeeldheid en onrust zorgt;
- De eisen die Portaal aan nieuwbouw stelt betreffen duurzaamheid, energiezuinigheid, onderhoudsvriendelijkheid en comfort (de eisen van het Bouwbesluit). De bijzondere beeldkwaliteit die Portaal nastreeft in de Zeeheldenbuurt wordt met betrokkenen vastgelegd in een beeldkwaliteitsplan en/of richtlijnen voor de beeldkwaliteit. Ook betreft Portaal toekomstige huurders bij de te ontwikkelen woningen, bijvoorbeeld via klankbordgroepen excursies en bewonersateliers;

5 BIJLAGE: samenvatting 196 kerstwensen

Algemene wensen voor de buurt (2)

- 1 bloei, groei, betrokkenheid, activiteit en vernieuwing
- 2 veel plezier en saamhorigheid

Portaal (53)

- 18 Rust
- 7 rust, de nieuwsbrieven scheppen onrust, liever geen post meer van Portaal
- 2 rust, ik word zenuwachtig van Portaal
- 4 Portaal de wijk uit / weg met Portaal

- 3 Portaal moet achterstallig onderhoud doen
- 17 Portaal dient te verven

- 2 Dat wij in ons huisje/straatje (Van Speykstraat) kunnen blijven wonen

Wonen (2)

- 2 starterswoningen voor kinderen die ook weer in de wijk willen wonen

Onderhoud (28)

Onderhoud straten en stoepen (2)

- 2 beter onderhoud bestrating en stoepen

Schoonhouden buurt (6)

- 2 geen nachtdump naast containers
- 1 meer veegwagens in de buurt
- 1 ruimte achter 'Ons Eiland' schoonhouden
- 1 schonere stoepen en straten
- 1 schone buurt

Hondenpoep tegengaan (6)

- 2 gedeelte park hondvrij maken, plek voor kinderen en honden, maar goed gescheiden
- 3 geen poep meer op straat/park
- 1 duidelijke hondenuitlaatstroken

Onderhoud groen (12)

- 3 beter onderhoud planten(bakken)
- 1 groen bij Bontekoestraat schoonmaken
- 6 beter onderhoud groen Park
- 2 opknappen speeltoestellen/lichten/voetbalkooi Park

Wat kunnen bewoners doen? (2)

- 1 een buurtcomité dat klusjes opknapt, handhaaft en dat soort zaken
- 1 laat mensen de poep van honden achter zich opruimen

Veiligheid (1)

- 1 veilige buurt

Behoud (1)

- 1 behoud cultuurhistorie

Investeren in de wijk (40)

- Afval onder de grond, niet naast container (17)*
- 17 containers onder de grond

Meer groen en bloemen/bloeiende bomen/groen voor vogels/wijkmoestuin (13)

- 9 meer groen in het algemeen
- 2 meer bloemen/bloeiende bomen in de wijk
- 1 bestaand groen verbeteren voor vogels (vogelbosje aanleggen)
- 1 wijkmoestuin

Investeren in de wijk: groene routes door de buurt (6)

- 1 wandelpad door groen Bontekoestraat van Waardstraat naar Park
- 2 verbinding Zeeheldenpark met Singelpark
- 2 alle waterkanten beter benutten voor recreatie en ontmoeting
- 1 groene routes door de buurt

Verbetering openbare ruimte en buurt in het algemeen (4)

- 1 gezellige en ruimtelijke straten
- 2 meer aandacht voor openbare ruimte
- 1 mooier, levendiger, frisser

Verkeer en parkeren (16)*Behoud autoluwe karakter wijk (2)*

- 1 behoud autoluwe en omsloten karakter wijk
- 1 meer eenrichtingsverkeer

Tasmanstraat niet gebruiken als doorgaande fietsroute (1)

- 1 Tasmanstraat niet meer gebruiken als doorgaande fietsroute

Parkeren met vergunning of vrij houden? (2)

- 1 parkeren niet-wijkbewoners moeilijker maken
- 1 parkeren gratis houden

handhaving door de politie (5)

- 3 handhaven op verkeerd parkeren op hoeken en/of stoepen, voor een brandpoo deuren, dubbel parkeren
- 2 handhaven op rustig rijden

Bedrijfsbusjes elders parkeren (6)

- 3 bedrijfsbusjes op vaste parkeerplekken of in garage elders (bv Bontekoestraat)
- 3 bedrijfsbusjes de wijk uit

Spelen en recreatie (8)*Buitenspelen algemeen (2)*

- 1 buitenspelen bevorderen, ouders hebben hier ook een rol bij
- 1 kinderen moeten op straat kunnen spelen

Meer speelgelegenheid voor kinderen (5)

- 1 Meer speelgelegenheid voor kinderen, vb skatebaan of huttenbouwen
- 2 Cruyfcourt
- 1 skatebaan
- 1 klimtoestellen in park

Recreatie algemeen (1)

- 1 visterrein bij brug

Voorzieningen (47)*Schoolvoorziening (1)*

1 opzet basisschool in oude gebouw de Dolfijn

Buurthuis (14)

3 behoud buurthuis

1 behoud buurthuiswerk door samenbundeling met speeltuin

5 meer aandacht/ruimte voor ouderen

1 activiteiten buurthuis naar behoefte doelgroepen

2 activiteiten buurthuis voor jong en oud

1 ouderen en jeugd samenbrengen

1 clubje voor kinderen

Buurtwinkel (7)

7 meer winkeltjes in de buurt

Speeltuin (18)

16 speeltuin in het weekend/vakanties open

2 Meer leven/ meer ouders met kinderen naar de speeltuin

Breder gebruik van de speeltuin (6)

2 meer gebruik Ons Eiland als feestruimte

2 zwembadje in speeltuin

2 Koningsdag en/of Sinterklaas vieren in speeltuin

Wat kunnen bewoners doen? (1)

1 meer vrijwilligers voor klussen in de speeltuin

6 BIJLAGE : samenvatting alle ideeën van de buurt, workshopweek eind januari

1. 2025: Hoe ziet de buurt eruit (wie wonen er in de buurt) volgens bewoners en wat is de eigen kracht:

(Uit interviews bewoners)

- Gemengde woonbuurt, huur en koop, diverse leeftijdsgroepen en leefmilieus (bijna unaniem)
- Saamhorigheid en gezelligheid, sociaal zijn en lief en leed delen (velen, zowel huurders als kopers)
- Gemêleerde buurt : veel verschillende leefstijlen; daarin dus meer onderling contact per straat/deelgebied of groep, dan met hele buurt; enkele keer wel grote buurtactiviteit (meerderen)

De accenten soms uitgewerkt met verschillen:

- Meerdere generaties in dezelfde buurt, levensloopbestendige wijk (velen)
- Gezinnen met jonge kinderen en jonge stellen/starters met smalle of gemiddelde beurs, daarnaast senioren (meerderen)
- Veel gezinnen, smalle en betere beurs met werk ook studenten (meerderen)
- Gemengd maar iets meer hogere inkomens t.o.v. nu (enkelen)
- Mensen met grotendeels gemiddeld inkomen en kleiner deel minder en kleiner deel meer (enkelen)
- Diverse opmerkingen telkens 1x genoemd:
 - starters in combi met tweede generatie-bewoners
 - ideale samenstelling is: Jonge gezinnen 19%, Gezinnen met tieners 19%, Tweeverdieners: 18%, Senioren 19%, Alleenstaanden 20%;Studenten 5%
 - afspiegeling samenleving, gemiddeld inkomensniveau
 - mix oorspronkelijke bewoners, hoog opgeleide starters, creatievelingen /freelancers/kleine ondernemers
 - vooral mensen met smalle beurs
 - letterlijk: wil over 10 jaar mijn zelfde burens houden en wil niets veranderen
 - wens: rustige sociale buurt
 - vrees:ouder worden kom je de buurt niet meer uit terwijl er steeds minder voorzieningen zijn
 - vrees: teveel allochtonen

Over eigen kracht:

- Je houdt de buurt netjes-schoon houden t/m samen opknappen- (vele mensen)
- Mensen spreken elkaar aan; zeer veel klachten over hondenpoep, loslopende honden, rotzooi naast container gooien (vele mensen)
- Verwachting 2025: Wel veel meer op zichzelf, werk overdag, avond TV
- Saamhorigheid voor hele buurt en niet alleen je eigen straat of groep
- Netjes zijn (vegen, klike terug, niet op stoep fietsen, eigen rotzooi opruimen en niet naast container gooien) meerderen
- Hondenpoep opruimen (velen) en honden niet los laten lopen
- Hondeneigenaars aanspreken (nu soms agressief) plus handhaven (velen)
- Veel vrijwilligersgroepen en initiatiefgroepjes om samen dingen te doen, structureel of eenmalig, voorbeelden (meerderen):

- moestuin (meerderen)
- groencommissie veel sterker geprofileerd en als ondersteuning voor individuele bewoners)
- praktische groep die bloembakken/groen helpt verzorgen
- Ruilhandel/uitwisseling van handige mensen vragen en kunnen doen al dan niet als groep
- Delen van auto's, of collectieve auto's (Greenwheels)
- Meer fietsen ipv autorijden (enkelen)
- Zeeheldenfestival
- BBQ organiseren
- Er zijn wel veel meer vrijwilligers nodig in de buurt
- Sociale cohesie en op elkaar betrokken zijn: houdt huidige structuur in stand en verbeter door aantrekkelijke woningen en omgeving te gaan maken, zo verhoog je woonduur en nieuwe sociale cohesie
- Over eigen kracht:
Als burgers vrijwillig taken op zich nemen, zoals groenonderhoud, bijbehorend budget overdragen

12

(Uit workshops: Noord)

- Mix handhaven, meer jonge gezinnen, maar ook voor senioren, DOORSTROOM
- Milieuvriendelijke buurt, de vervuilde plekken zijn aangepakt en schoon
- Wijk voor verschillende doelgroepen maar wel betaalbare wijk
- Huurwoningen die betaalbaar zijn
- Laagbouw en tuintjes/niet teveel appartementen, meer ruimte om de huizen (bredere stoepen of voor- en achtertuin)
- Behoud burenccontacten, sociale controle, mantelzorg, veiligheid, een KNUSSE wijk, maar.. niet met iedereen even betrokken (soms per straat soms per levensfase)
- Veel meer groen(velen) en ontmoetingsplekken waar je elkaar tegenkomt, ook hangplekken ouderen
- Speelplekken voor jong en oud
- Autoluw en parkeerproblemen opgelost
- Nette buurt (schoon, heel, veilig)
- Bredere stoepen en eenrichtingsverkeer
- 1 buurtwinkel (bakker, minisupermarkt)
- Betere integratie met bedrijventerrein, bedrijfsterrein veiliger
- Allochtonen okay maar niet allemaal bij elkaar
- Wonen en werken aan huis: woningen met werkplekken of goedkope gezamenlijke werkplek

(Opmerkingen nog niet genoemd of nieuwe accenten uit Zuid)

- 'Ouderencommunity' met 4 tot 6 eenheden, wel bij elkaar maar toch ook gemengd
- Mix: meer jonge gezinnen maar ook alleenstaanden een plek
- Altijd kunnen blijven wonen of door kunnen stromen in de wijk zelf
- Faciliteiten voor jongeren niet vergeten
- Een beetje dooie boel nu door verdwenen winkels en voorzieningen
- Straatfeesten
- Studenten maken het levendig/stedelijker, maar dan aan de rand bij binnenstad
- In 2025 veel meer digitale ontmoetingsmogelijkheden

(Opmerkingen-nieuw- uit Midden)

- Eigenaren zullen meer op zichzelf zijn dan huurders
- In 2025 is er minder cohesie, terwijl wens is meer cohesie → veel ontmoetingsplekken helpt
- Een open buurt
- Geen elitaire buurt
- Buurt bestaat uit vooral gezinnen en 55+, levensloopbestendige woningen plus levensloopbestendige wijk
- Doorstroom: ook woningen voor grotere gezinnen en gezinnen met pubers
- Sommigen zien plek voor studenten, anderen juist niet
- Kangarowoningen
- Meer mogelijkheden voor uitbouw woning
- Rollaterproof stoepen
- Liever een andere corporatie dan Portaal
- Een eigen buurtfonds

(Opmerkingen bijeenkomst met Ouderen)

- Gemoedelijk dorp vasthouden
- Buurt levendiger, nu geen melkboer meer aan de deur en weinig mensen thuis overdag
- Buurt schoner en beter onderhouden, verslonst
- Verkeer: Zijlsingel veel te druk, 's-Nachts veel te veel vrachtverkeer door de buurt oa van de Werf, parkeren handhaven, teveel mensen uit de stad die er parkeren, soms tot diep in de nacht vanuit binnenstad
- Men ziet op tegen afhankelijkheid en het gebrek aan zorg als men dat in de toekomst meer nodig heeft
- Een medische wijkpost of spreekuur in de buurt van belang
- Liefst supermarktje terug in de buurt, in de winter is de AH of Digros te ver; misschien samen met buurtbusje boodschappen doen?
- Wel graag bij elkaar op plek buurthuis, maar niet te geïsoleerd van andere leeftijdsgroepen, behoefte aan hobbyruimten (mag gemeenschappelijk), eventueel gemakkelijke tuin. Hier kan heel goed op begane grond een buurtvoorziening of gemeenschappelijke ruimte komen, is gezellig
- De plek van de garage aan de Zijlsingel zou heel mooi zijn voor senioren, levendigheid van de straat en uitzicht; heel goed te combineren alleenstaande starters en senioren, mits goede geluidsisolatie
- Hofjes wonen in speeltuin, enkeling vindt dit fijn, anderen vinden dit geïsoleerd
- Lakenplein misschien best mooi, maar men wil in de buurt blijven
- Je hebt soms de fut niet meer om voor jezelf op te komen
- Goede frequente busverbindingen zijn van belang
- Voor de huizen is nodig:
Geen trappen, niet te hoge stoepen, liefst gelijkvloers, hoge wc-potten en beugels, anti-slip-tegels, deurdrangers en extra berging voor rollators of scootmobiel. Men wil inspraak bij ontwerp en plattegrond levensloopbestendige woningen
- Omgeving:
 - Geen hoge stoepen en bredere stoepen, geen obstakels waar je moeilijk langs komt
 - Nabijheid van vuilcontainer en brievenbus

- Een route door de wijk met bankjes, ook graag bankjes in park en langs de oever van het water, je wilt wel wandelen, maar dan met rustplekken tussendoor
- Een vissteiger die geschikt is voor rolstoelen

(Kinderen en moeders: gaat vooral over voorzieningen)

- Grootste wens is braakliggend terrein waar je kan hutten bouwen, je beetje avontuurlijke dingen kunt doen (geschikt voor kinderen 8-12 jaar), park heel geschikt, alleen nu niet vanwege enorm veel hondenpoep, te donker en te onveilig
- Zonde dat er met het park niets gebeurt, sommige moeders zouden graag extra Jeugdorp willen organiseren
- Park hoeft niet perse zwaar ingericht te zijn, alleen goaltjes vast en iets van klimrek/klimbaan, glijbaan en waterspeelplaats, deze laatste kan ook voor kleintjes juist dichterbij in de buurt en niet in park (hufferproof)
- Voor kleine kinderen is park te ver weg, daarvoor dichterbij in de omgeving speelplekken nodig waar zicht op is en veilig voor verkeer, bijv. waterspeelplek. Kijk waar de gezinnen wonen en zorg daar voor plek in de buurt.
- Speeltuin zoals hij nu is plus de plek van de speeltuin zijn minder leuk, voelen veel kinderen en ouders zich niet welkom en zeker niet thuis; bepaalde kinderen jagen anderen weg of benaderen ze vijandig; speeltuin de Doorbraak bij de Koninginnelaan spreekt beter aan
- Speeltuin is te gesloten, je ziet niet wat er gebeurt. Zou ook in buurt van de speeltuin een goede loungeplek voorouders moeten komen en goede koffie e.d.
- Schoolplein Dolfijn moet wel blijven maar is nu niet goed ingericht, geen losse betonnen blokjes of houtsnippers

Buurthuis:

- Voorjonge tieners tot 14 jaar is kinderdisco erg gewenst, er kwamen geregeld 50 kinderen per maand
- Open inloop voor kinderen is leuk, tafelvoetbal, kunnen kletsen
- Kookclub voor kinderen leuk, misschien zelfs 1 keer per maand koken voor de buurt
- Voor samengaan is plek van het Schippertje beter: levendiger en toegankelijk
- Speeltuinmoeders herkennen dit niet, zij vinden speeltuin juist prettiger

Verkeer bezien vanuit kinderen:

- Eenrichtingverkeer, aan 1 zijde parkeren en meer woonerven
- Suggestie ontsluiting juist aan kant van bedrijventerrein en kant Zijlsingel beperken
- Visite: parkeerplek centraal
- Simulering fietsverkeer, veilige fietsroutes
-

2. Over leefomgeving, welke voorzieningen zijn nodig

(uit interviews)

- Groen vermeerderen en opknappen, zowel meer bakken en bomen in straten (bijna iedereen vraagt meer groen)
- Park beter benutten, opknappen en herinrichten (bijna iedereen) , bijv.:
 - Kleine speelplek met fitness

- Bij Bontekoestraat inrichten voor kinderen (zonder poep)
- Meer eetbare bomen en struiken
- Ontmoetingsplek/koffietent Tasmanstraat was leuk vroeger: wielervedstrijden!
- Volleybalveld en voetbalveld maken/opknappen
- Afgebakende hondenuitlaat hoek; maar ook: honden uitlaatplek achter de bedrijven
- 1x per jaar grote BBQ organiseren in park
- Maar ook: Niet teveel ontmoetingsplekken, trekt overlastgroepen aan
- Benut de randen langs het water en andere openbare ruimte op bedrijventerrein voor diverse wandelroutes, visplekken, leuke steigers etc.
- Maak diverse routes voor doelgroepen door de wijk ; een 'ommetjeswijk'(kinderen, ouderen. rollators, honden etc)
- Verbinding Singelpark (meerderen)
- Meerdere kleine en diverse ontmoetingsplekken in de buurt en ook gewoon op de stoep
- Meerdere harten in de buurt(diverse mensen)
- Gemengde buurt/leefstijlen, niet 1 collectieve ontmoetingsplek
- Als prettig woongebied inrichten, groen, goed parkeren, ontmoetingsplekjes, veilige routes
- Autovrije straat of woonerf
- Meer voorzieningen voor oudere kinderen
- Meer voorzieningen voor ouderen (meerderen)
- Eigen kracht:
 - Primair gemeente en Portaal verantwoordelijk, daarnaast burgers zelf voor schoonhouden en stukjes groenonderhoud(meerdere)
 - Zelf activiteiten in woonerf organiseren
 - Eigen poort opknappen (wil handen uit de mouwen steken)
 - Eigen stoep schoonhouden
 - Elkaar aanspreken
- Speeltuin veel vaker open (velen), weekend open
- Speeltuin grondig opknappen, minder maar wel goede speelelementen, overdekte speelruimte
- Speeltuin voor veel meer mensen toegankelijk maken (diverse leeftijden, maar ook voor ALLE kinderen in de buurt de juiste sfeer en aanpak (diverse mensen).
Voorbeeld: niet alleen Nederlandstalige muziek
- Speeltuin ook voor ouders met zonnige plekken en horeca (meerderen)
- Speeltuin: koffie, thee en gezonde snacks verkrijgbaar
- Speeltuin moet vanaf de straat zichtbaar zijn (meerderen)
- Speeltuin en groenfunctie integreren
- Speeltuin en buurthuis nu te exclusieve groep, verbreden
- Buurthuis Schippertje op de huidige plek met speelplein zoals nu, functioneert goed
- Buurthuis zou eigenlijk altijd voor iedereen open moeten zijn (nu niet zo)
- Sluit speeltuin en maak van huidige plek buurthuis een MFA maar met meer functies, variatie en activiteiten
- Meer activiteiten voor ouderen in het algemeen (enkelen)
- Plek huidig buurthuis voor senioren (enkelen)
- Sport en cultuuractiviteiten meer bekendheid geven
- Plaats voor een basisschool weer in de wijk (door kinderdagverblijf genoemd).
- Leukere winkels in buurt en op bedrijventerrein bijv Lidl in leegstaande gebouwen

- Winkels binnen straal van 2 km (ook buiten de buurt)
- (Verbeterd) bakkertje moet blijven (velen)
- Geen levensvatbaarheid voor supermarkt, AH Hooigracht is prima
- Zou wel winkels willen, maar niet waarschijnlijk dat dat gebeurt (meerderen)
- Detailhandel in omgeving neemt toe: in Meelfabriek en op huidig bedrijventerrein de Waard

(uit workshop noord)

- Betaalbare huurwoningen staat bovenaan, geen Nieuw Leyden hier
- Combinaties woon/werkwoningen
- Geen kopie van voorzieningen in de binnenstad
- Alle voorzieningen bundelen op 1 plek: buurthuis, speeltuin, winkeltje, zorgpunt en mogelijk ook startersplekken → huidig buurthuisplek
- Hulp onder elkaar neemt af, daar oplossing voor vinden, vooral voor senioren daarom voorzieningen dichtbij, andere groepen zijn mobieler en gaan de wijk wel uit
- Een zorghotel voor senioren
- Meer bushaltes en frequentere buslijnen
- Veel groenvoorzieningen en makkelijke verbinding naar Singelpark en oevers, wandelroutes door wijk en Park
- Park moet aanleiding geven om daar naar toe te gaan
- Lift mee op Meelfabriek; kan hier een ijsbaan of stadsstrand komen?
- Supermarkt op bedrijventerrein
- Kleinschalige ruil- en deel-winkel in de buurt
- Huidige louche tent Waardstraat/Zijlsingel moet weg
- Behoeftte aan gezellig buurtcafé met grote leestafel
- Het hart van deze (kant van de) buurt is nu de Munnikenstraat, het Kwekerijplein, Derde Ronde(?), speeltuin en buurthuis zijn beiden te excentrisch
- Behoeftte aan gezondheidscentrum/steunpunt
- Waterverbinding door de wijk naar Singel

(uit workshops zuid)

- Vraaggerichte en ondernemende voorzieningen (nu speeltuin en buurthuis beiden niet vraaggericht en voor beperkte groep)
- Voor dertigers is behoefte aan aantrekkelijk en modern activiteiten aanbod
- Ruimte voor diverse activiteiten voor verschillende doelgroepen
- Mogelijkheid om zelf als buurtbewoners in de voorziening iets te kunnen organiseren (nu te besloten)
- Gezondheidscentrum annex coördinatiepunt mantelzorg (minimaal paar keer per week spreekuur arts, wijkhulp, fysiotherapie)
- Dienstencentrum waar gecombineerd faciliteiten voor de buurt worden aangeboden: gezondheidszorg, kookcursussen, wijkverpleging, gymnastiek en bewegen (themagezond?)
- Gezondheidscentrum kan goed gecombineerd met buurthuis/speeltuin
- Combinatie buurthuis met startersplek (met goede wifi en koffie)
- Speeltuin verstopt en hoge drempel (je voelt je er niet thuis)
- Geen aparte senioren voorziening, meer mixen
- Plek Dolfijn voor kinderdagverblijf houden met speelplek voor (kleine) kinderen
- Kinderdagverblijf De Admiraal moet blijven
- Professionele zorg zal nodig blijven, mantelzorg alleen aanvullend

- Valkuil is alles in de wijk willen hebben. In de toekomst profiteren van trends als bezorgservice. Mogelijk kan in de buurt een afhaalpunt (naar ronde 2)
- In openbare ruimte: Veel kleinschalige groenvoorzieningen; levendig park voor alle doelgroepen, groene routes door de wijk, verbinding naar water met plek voor bootjes (stallen en aanlegsteiger); meer met haven doen; aparte honden- uitlaatstrook; ondergrondse containers
- Bedrijventerrein meer functies voor de buurt, tegelijk de oude winkelpandjes in de buurt voor kleine bedrijfjes/werken aan huis.

(uit workshop midden)

- Wijk te klein voor veel voorzieningen: 1. Groter maken (meer wonen op bedrijventerrein, bredere actieradius) 2. Voorzieningen bundelen, plekken bieden voor wijkagent, zorgverleners etc
- Een zorgcentrum in de buurt vooral voor jonge gezinnen en ouderen, kan ook ontmoetingsplek zijn
- Maak voor senioren een kleinschalige wooncombinatie in bijv. 2 lagen
- Speeltuin moet blijven, maar voor meer doelgroepen
- Speeltuin minder weggestopt en vaker open, leukere activiteiten
- Speeltuin veel groener, ruiger en avontuurlijker
- Speeltuin moet ook voor volwassenen aantrekkelijk zijn/loungen/wifi
- Basisschool in de buurt zou mooi zijn
- Behoefte aan ruimte die door eigen buurtclubjes kunnen worden gebruikt
- 1 Wijkcentrum met gezondheidsvoorziening
- Verbinding met bedrijventerrein, hier met buurtgerichte bedrijvigheid en werkgelegenheid voor buurt
- Bedrijvigheid aan huis in de woonbuurt ook belangrijk, mag ook door flexibele gemeenschappelijke plek voor kleine zelfstandigen (bijvoorbeeld op terrein huidige Dolfijn)
- Kleine gespecialiseerde winkeltjes in de buurt of kleine ambachten (fietsenmaker)
- Levendigheid door veel ontmoetingsplekken op straat, verbindende routes
- Autovrije straat waar gespeeld kan worden (Parkeerplaats aan de rand)
- Er moeten drie centrale speelplekken in de buurt, geen privé speelplekken maar altijd open
- Groenvoorzieningen met ontspanningsmogelijkheid; veel groen en bomen
- Park toegankelijker door hier meer georganiseerde activiteiten aan te bieden
- Park open maken zodat er vanuit Tasmanstraat sociale controle kan zijn
- Nieuwe media gebruiken als contact- en ontmoetingsmogelijkheid
- Ondergrondse containers, acties om schoon te houden rond containers (Ruimbaan?)
- Zie hele buurt als bedrijf (wijkontwikkelbedrijf) waar permanent van alles wordt georganiseerd
- Allerlei plekken kunnen ontmoetingscentrum zijn, het Bakkertje kan ook uitgebouwd worden tot plek van informatie en contact
- Een vrijwilligers-klussendienst opzetten
- Zorg voor digitale verbindingen tussen bewoners. Virtuele buurt
- Maak een “busjes-voorziening”, zodat de enorme hoeveelheid (klus-)busjes uit de woonstraten verdwijnen

3. Hoe ziet de buurt er uit/ruimtelijke kansen

(uit interviews)

- Historisch karakter behouden, jaren 30 karakter ; nieuwbouw in deze stijl (bijna iedereen, met enige variatie, zie hierna)
- Menging van historisch en modern
- Woningen moderner met behoud authenticiteit
- Als er nieuwbouw komt dan niet historisch namaken
- Woningen, openbare ruimte, spelen en groen moeten allemaal opgeknapt
- Meer groen, bloemen en planten (meerderen)
- Ondergrondse containers
- Scheiding met bedrijventerrein handhaven
- Verbindingsroutes (ommetjes)naar oever en over bedrijventerrein

(uit workshops noord)

- Het hart van deze (kant van de) buurt is nu de Munnikenstraat, het Kwekerijplein), speeltuin en buurthuis zijn beiden eigenlijk te excentrisch
- Als er één centrale plek in de buurt zou zijn om te spelen is dat de speeltuin of het schoolplein van de Dolfijn Maar er is niet echt een hart in de buurt.
- De school zou het hart kunnen zijn. De speeltuin niet
- Speeltuin/ clubhuis dan niet op plek van de speeltuin (dan overlast)
- Je kunt niet alles centraal hebben in de speeltuin (misschien met goede afspraken)
- Zorg voor ouderen en welzijn voor iedereen op één plek
- De wijk ‘ afmaken’ meer woningen op het bedrijventerrein
- Historische uitstraling van de wijk behouden
- Zuinig zijn op verfijnde details van de huizen
- Bankjes voor ouderen in het park
- Oevers beter benutten
- Bedrijventerrein optimaler benutten voor de buurt. Bijvoorbeeld Jongerencafé, oefenruimte K&G, parkeren
- Greenwheels-punt op het bedrijventerrein
- Parkeren op het bedrijventerrein of in parkeergarage
- Een centrale parkeerplaats (liefst niet betaald) geeft meer ruimte in de wijk
- Verbindende route tussen het groen rond de ‘Bult’ en het Zeeheldenpark. Nu loop je lang de woningen
- Maatregelen nemen om ‘ racen’ te voorkomen
- Eenrichtingverkeer
- Bredere stoepen
- Autoluwe straten om te spelen
- Meer groen maar niet ten koste van parkeren
- Slim met de ruimte in de straten om gaan
- Huidige parkeermogelijkheden behouden
- Blauwe zone is niet nodig, parkeren is net genoeg moet zo blijven
- Parkeermogelijkheden voor busjes op bedrijventerrein realiseren
- Beter mooier park, ook schoner houden, betere mooiere planten

(Uit workshops zuid)

- Leuke authentieke huizen maar wel klein. Een optie is twee woningen samenvoegen tot één.
- Wijk verdunnen en uitbreiden op bedrijventerrein

- Af en toe een gat in de bebouwing aanleggen
- Laagbouw houden
- Het karakter van de wijk behouden. Nieuwbouw is vaak lelijk
- In de vlucht naar vernieuwing moeten we niet de krotten van de toekomst bouwen
- Ook nieuwbouwtukjes. Dit kan een impuls geven aan de buurt
- Nieuwbouwwoningen moeten wel passen bij bestaande bouw: baksteen en pannendak
- De straten zijn nu heel kaal. Meer groen zou de straten gezelliger maken. Geveltuinten zijn een goed voorbeeld van hoe dat kan
- De Evertsenstraat is erg stenig, saai en monotoon. Dat de Evertsenstraat monotoon zou zijn wordt door sommigen tegengesproken. Er is ook bijzondere bebouwing
- Containers onder de grond.
- Op de juiste plekken hondenpoepzakjes en prullenbakken
- Het groen in de buurt is nu erg 'defensief' Dat mag diverser en aantrekkelijker
- Stoepen rollatorproof
- Eenrichtingsverkeer
- Meer op straat spelen en leven. Meer ruimte en veiligheid door eenrichtingsverkeer
- Zijlsingel is nu teveel een doorgaande weg. Verkeersremmende maatregelen zijn nodig. Bijvoorbeeld een flitspaal op het stuk Utrechtseveer-Meelfabriek of verkeerslichten
- Minisingelparkjes aan de Zijlsingel kunnen met een klein budget en vergroenen de buurt
- Tussen de groene plekken moeten verbindingen komen
- Voorzieningen: valkuil is alles in de wijk willen hebben. In de toekomst profiteren van trends als bezorgservice. Mogelijk kan in de buurt een afhaalpunt
- Speelplek voor kinderen bij de Dolfijn
- Speelplek maken bij de Zonnestudio (nu braakliggend terrein)

(Uit workshops midden)

- Dorpse uitstraling
- Geen grotere huizen maar functies die 'huisruimte' kosten elders mogelijk maken. Zoals feest, werk, activiteiten
- De Ruijterstraat heeft leuke torentjes
- De charme van de Trompstraat behouden. Hier en daar een kromming met interessante huizen op de hoeken
- Details maken de huizen apart, dit geeft een divers beeld waardoor de buurt niet monotoon wordt ondanks de lange aaneengesloten straten
- Plastic kozijnen zijn een doorn in het oog.
- Huur en koop gaan ongemerkt in elkaar over. Daardoor is de buurt een eenheid
- Geen voortuinen. Zonder voortuin woon je direct aan de straat en heb je meer met elkaar te maken
- Smalle straten geeft karakter en zorgt ervoor dat je rekening met elkaar moet houden (elkaar voorrang moeten geven)
- Zoveel mogelijk straten autovrij
- Groen karakter versterken door aansluiten op ander groen zoals het Singelpark, het water en de oevers
- De buurt zou verbonden moeten zijn met het water (tbv recreatie/wandelroute)
- Vuilcontainers ondergronds
- Beter beheerd klein groen op straat (adoptie door bewoners)

- Cultuur: bijvoorbeeld een beeld van een zeeheld, echte mooie kunst die zorgt voor historisch besef
- Duurzaam energieproject samen met bedrijventerrein om saamhorigheid te vergroten
- Meer koppeling met scheepswerfjes
- Entree van de wijk moet aantrekkelijker
- Er is niet één bijzonder aantrekkelijke plek die fungeert als het hart van de buurt
- Vaak zijn juist leuke plekken niet in de loop maar juist verscholen
- Er zou geen doorgaand fietspad moeten zijn tussen de huizen van de Tasmanstraat en het park. Door de drukke fietsroute is het moeilijk oversteken
- Pleintje bij het Heemskerkplantsoen zou beter ingericht kunnen worden, meer een verblijfsplek
- Mooie parkinrichting is geweldig maar laat er nu eerst eens voor worden gezorgd dat je er überhaupt kan spelen. Dat kan gewoon niet door de hondenpoep

7 BIJLAGE : Samenvatting voorkeuren en aanvullingen op scenario's, workshop februari

In deze workshopweek is aan buurtbewoners teruggekoppeld welke varianten van de wijkvisie er op basis van hun inbreng zijn gemaakt. Drie avonden lang hebben circa 60 buurtgenoten kennisgenomen van de varianten en meegedacht hoe deze nog verder verbeterd konden worden. Het waren intensieve avonden omdat immers samen met bewoners gewerkt werd aan een hoofdrichting of voorkeursvariant, die meteen aansluitend aan deze week gepresenteerd zou worden in een debat met de gemeente. Aan het eind was er per avond gelegenheid om eventueel één van de scenario's als voorkeur te benomen, maar vooral werd gevraagd om elementen uit de verschillende varianten aan te wijzen die men het belangrijkste vindt voor de toekomst. Op basis daarvan werd er samen gesleuteld aan een voorkeursvariant.

Op basis van de 'likes' komen we hierna tot de voorkeursrichting (1). Dit illustreren we schematisch (2) waarbij koppeling wordt gelegd met de elementen (de 'projecten') in de bijbehorende "projectenlijst". Tenslotte worden ook de geplaatste opmerkingen, aanvullingen en ideeën weergegeven (3).

1. Voorkeursrichting volgens buurtbewoners in workshop februari:

Kloppend Parkhart biedt de beste basis voor de toekomst van de buurt (69%)

Top Kloppend hart

1. Ruimte in park voor sport spel en recreatie (16)
2. K&G en andere gebruikers hebben iets van een buitentribune en een muziekapel in het park (14) (nb als het een echt taptoeveld moet worden gaat het om tegenover elkaar liggende tribunes ter grootte van een voetbalveld, op deze schaal is dat niet mogelijk)
3. Park is deel van zeeheldenrondje door de buurt dat aansluit op het Singelpark (10). Alle belangrijke plekken zijn gekoppeld aan dit rondje (6) + steiger Jongeneel (9) (combinatie van 2 punten)
4. Multifunctioneel activiteitencentrum in bestaand gebouw gecombineerd met horeca en seats- to-meet (9) én geen hekken tussen park en gemeentewerf (9) (combinatie van 2 punten)

Top Energieke Tuinwijk

1. Differentiatie en vergroening in de straten en plekken door:
 - a. Geveltuinen, voortuinen, boom op de hoek (16)
 - b. éénrichtingverkeer noordzuidstraten (14)
 - c. Collectief parkeren aan de rand waar mogelijk > incidenteel ruimte scheppen voor een autovrije of autoluwe groene straat of plek (11).
2. Doorgaande oeverroute met sportaanleidingen en doorsteek milieustraat (13)
3. (Grote) dakvlakken benutten voor zonnepanelen ten behoeve van de buurt (14)
4. Senioren- of levensloopbestendige appartementen met buurtrestaurant ,moestuin en mantelzorgsteunpunt (8)

Top Buurt –op-Maat

1. Scheepswerfjes toegankelijk maken voor publiek (20)
2. Bewaakt parkeren bijvoorbeeld op terrein Jongeneel voor aannemersbusjes (13)
3. Kluscollectief de Ruyterstraat (10)
4. Ondernemers realiseren waterpoort haventje (10) (nb Haventje is van particulieren. Dit is niet zomaar te realiseren)

Volgorde van de voorkeur van bewoners voor de invulling van belangrijke locaties op basis van ‘likes’ panelen

Locatie Dolfijn:

1. Ouderenappartement met buurtrestaurant met moestuin gecombineerd met mantelzorgsteunpunt
2. Multifunctionele accommodatie met diverse commerciële en niet-commerciële voorzieningen en activiteitencentrum (inclusief buurthuis/speeltuin)
3. Ouderenappartementen gecombineerd met werkruimten en seminarruimte/café in gymzaal

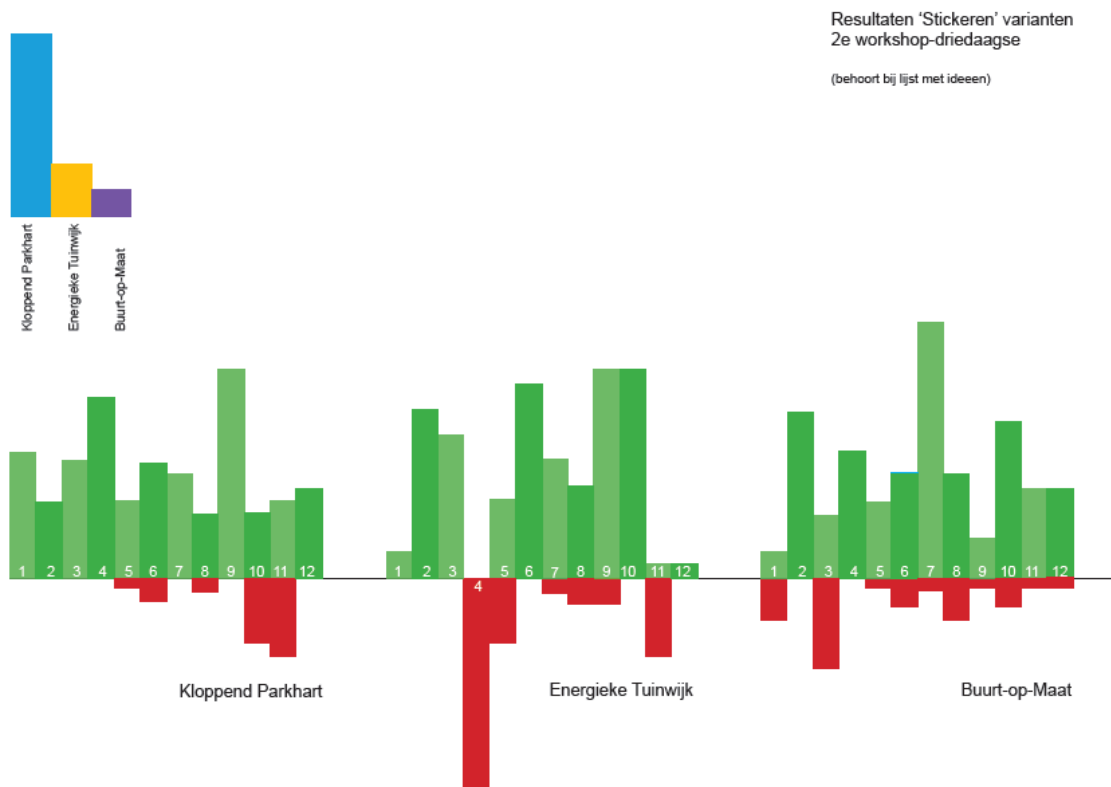
Locatie speeltuin

1. Collectieve buurttuin of bijzonder particulier initiatief bijvoorbeeld duurzame (groen) kinderopvang
2. Activiteitencentrum (inclusief buurthuis/speeltuin) en kinderdagverblijf met natuurlijke speeltuin. Het tuingedeelte is altijd open dankzij tweede entree.
3. Ouderenwoningen in luw hofje

Locatie park

1. Multifunctioneel activiteitencentrum in bestaand (leegstaand) pand direct aan het park.
 2. Ruimte voor sport en spel in het park
 3. Geen hekken rond gemeentewerf
 4. Voorkanten bedrijven naar park en meer dienstverlenende /commerciële bedrijven aan rand
- Géén bebouwing in het park

2. Schema van waardering van de ideeën of projecten per variant:

(behorende bij onderstaande (genummerde) ideeën uit de varianten

Kloppend Parkhart (69%)

1. Park is deel van het Zeeheldenrondje door de buurt dat aansluit op het Singelpark. De Waardstraat loopt door voor langzaamverkeer. Bij nieuwbouw in de Evertsenstraat worden groene voorzones ontworpen.
2. Alle belangrijke plekken zijn gekoppeld aan dit rondje.
3. Steiger buitenom Jongeneel.
4. K & G heeft een buitentribune en een muziekkapel in het park.
5. Nieuwe brug (zuidzijde) en groene Stadslaan met normaal straatprofiel en met klinkerverharding. Alleen als laan geen sluiproute wordt!

6. Multifunctioneel activiteitencentrum in bestaand, leeg centraal gelegen gebouw gecombineerd met horeca en seats to meet, "speeldernis": een natuurlijke speeltuin die ook commercieel is te exploiteren voor bijvoorbeeld kinderfeestjes en natuureducatie voor scholen.
7. Geen hekken rond gemeentewerf. Kantine aan het park. Overloop parkeren voor de buurt ('s avonds) Voorkanten bedrijven en woningen gericht naar het park.
8. Speeldernis: een natuurlijke speeltuin die ook commercieel is te exploiteren bijv voor kinderfeestjes.
9. Ruimte in het park voor sport, spel en recreatie.
10. Werkruimtes op de begane grond en ouderenwoningen op de verdieping. De gymzaal als seminarruimte en grand café.
11. Ouderenwoningen in luw hofje.
12. Voorkanten bedrijven en woningen gericht naar het park. Meer diensten en commerciële voorzieningen in de parkrand (nu al fitness/ ook bijv. het kinderdagverblijf).

Energieke Tuinwijk 20%

1. Ondernemend in de zin van zorg voor elkaar: veel mantelzorg, zorgen voor groen , voor elkaars kinderen.
2. Doorgaande oeverroute met sportaanleidingen (trimroute) extra doorsteek noordzijde via milieustraat. Collectieve parkeerplaatsen aan buurtrand.
3. Autodelen en oplaad-punten > keuze voor groene autovrije en auto luwe straten.
4. Nieuwbouw in het park: Seniorenappartementen bij speelplek. Woonwerk-woningen aan de groene laan: de ruggegraat voor het bedrijventerrein.
5. Activiteitencentrum met avontuurlijke speeltuin met loungebanken. Tuin is altijd open dankzij tweede entree. Combinatie met kinderdagverblijf.
6. Grote dakvlakken van bedrijven benutten voor zonnepanelen ten behoeve van buurt.
7. Ouderenappartementen met buurtrestaurant en moestuin. Mantelzorg-steunpunt.
8. Buurtzijde Singelpark met voetpad en echoparkjes. Vrij zicht over water door woonboten met 'tuinpontons' tussen wal en schip.
9. 1-richtingverkeer in noord-zuidstraten > plaatselijk iets bredere stoepen (rollatorproof).
10. Straten vergroenen: geveltuinen bij inspringen van de bebouwing. Een boom op de hoek.

11. De wijk is een betrokken en gezonde wijk.

12. Deelgebiedjes met eigen kleur.

Buurt op maat 11%

1. Virtueel buurtdienstencentrum.
2. Bewaakt nachtparkeren voor aannemersbusjes (bijv op terrein Jongeneel).
3. (Internationale) studentenhotel + betaalbare, flexibele werkruimtes en een seats-to-meet op de begane grond.
4. Ondernemers realiseren waterpoort naar binnenstad: distributie te water en ligplaatsen.
5. Park biedt ruimte: is geschikt voor telkens andere doelgroepen. zomers Jeugdorp. Rommelmarkt/ sportdag etc.
6. Collectieve buurttuin of bijzonder initiatief bijvoorbeeld: duurzame kinderopvang.
7. Scheepswerfjes toegankelijk voor publiek. Hekken weg en werkplaatsen toevoegen Maritieme werkplaats met ambachtelijke sfeer. Horeca met terras bereikbaar vanaf het water.
8. Ouderen community.
9. Multifunctionele accommodatie met commerciële en niet-commerciële voorzieningen en activiteitencentrum als de motor van de buurt.
10. Kluscollectief: groep bewoners pakken woningen De Ruijterstraat aan. Ook nieuwe doeners van buiten de wijk aanspreken.
11. Trompstraat is bijzonder ensemble. Hoekwoningen project :Verkoop aan particulieren. Bestemming verruimen.
12. Moestuyn in randzone/ stadslandbouw.

3. Reacties, aanvullingen en verbeteringen op de varianten

Kloppend Parkhart

Versterking Parkhart voorzieningen

- Locatie gemeentewerf is geschikter voor activiteitencentrum: bij water, luwere plek, direct aan de Evertsenstraat en daar door veel beter in het zicht voor de buurt. Mogelijk benutten van de kade gemeentewerf. Hier op termijn een plek aan het water voor de buurt met haven en horeca

- Laat gemeentewerf zelf multifunctioneel worden: buurtcentrum/activiteitencentrum /woonwerkcombi/werkunits voor zzp-ers.
- Een combi binnenruimte speeltuinvoorziening en buurthuis kan mogelijk snel worden gerealiseerd door deel van de ruimten aan parkkant beschikbaar te stellen in middag en avonden. Mogelijk kunnen ruimten van de werf gezamenlijk worden benut of kan klein deel van de ruimten helemaal beschikbaar kunnen komen voor de buurt. Er zijn veel mogelijkheden om het bedrijfsrestaurant vaker (en misschien zelfs deel commercieel) voor meer groepen open te stellen. Aansluitend de werf kan (deel huidige) speeltoestellen aan deze kant van het park worden geplaatst en wellicht ook 's- avond deel als overloop-P-plek voor de buurt worden opengesteld.
- Zie het Park als een Podium, waar activiteiten kunnen worden geprogrammeerd door buurt en stad
- Goed voorbeeld muziektent: Leidse Hout
- Taptoe georganiseerd door gebruikers muziekgebouw georganiseerd met landelijke aansluiting (als dit officieel moet is wel een dubbele tribune ter grootte van een voetbalveld nodig)
- Uitspanning in het park is essentieel voor slagen. Buurthuis is leuk maar om echt als trekker te gaan werken moet dit commercieel uitgebaat worden.
- Buurtfuncties in het park vraagt wel om andere inrichting bedrijfterrein (voorkant naar park, verlichting en wonen aan deze kant), omdat anders het park te excentrisch blijft en de plek voor een buurtfunctie niet gebruikt gaat worden.
- Nieuwe media: In het park smart plek/ loungeplek bij speeltuin (wifi-punt)
- Verlichting in het park, op dit moment is veel defect en zijn grote stukken donker en onveilig. Kloppend hart >Ook avondgebruik. Dringend verzoek om veel meer verlichting te hebben in het park en bij de ommetjes.
- Investeringskosten in groen zijn lager dan in bebouwing, zet daarom in op hoogwaardig groen
- Bebouwing(bedoeld wordt wonen) tussen bedrijventerrein en speeltuin/ speelpark vanwege veiligheid
- Supermarkt bedrijventerrein

Ontmoeten

- Uitreenveld voor honden in het park. Is ontmoetingsplek voor hondenbezitters. Hek om hondenveld en niet om speelveld maakt situatie helder
- Aandacht voor makkelijk elkaar ontmoeten en betrokkenheid in rest van de buurt
- Een koffie plek! En geen mobiele

Groenplekken

- Vergroening van de Evertsenstraat. Is hier mogelijk vanwege bredere stoepen en deels nieuwbouw
- Oude locatie speeltuin inrichten als stadstuin. Wel zelf onderhouden.

Ommetjes en routes

- Oosterdwarstraat doortrekken en hekken verwijderen voor route richting zonnestudio en werf

- Verbinding met Singelpark: Echoparkjes aan zijde buurt als verbinding naar het grote singelpark +Wandelpad Zijlsingel doortrekken
- Vanuit de Waardstraat moet veilige oversteek komen naar Singel, daar zou eigenlijk brug over het water moeten komen en als dat niet kan zou je het gebied direct langs het water vrij begaanbaar moeten maken tot aan de Meelfabriek. Je kunt nu namelijk niet een doorlopend rondje maken.
- Goede verbinding naar jachthaven. Reacties: Jachthaven is privé en mensen willen dit niet openstellen.
- Eenvoudige verbetering parkrand door fietsroute niet langs Tasmanstraat maar aan bedrijvenkant te situeren. Dit verbetert de oversteekbaarheid en veiligheid. Ook gesloten groen verwijderen.

Wonen

- Huidige speeltuin is te geïsoleerd voor ouderenhuisvesting Ouderen willen reuring. Wel geschikt voor gezinnen. Of een combinatie zodat het hofje zelf wat levendiger is. Ook geschikt voor kleinschalig beschermd wonen.
- Goed voorbeeld: senioren of levensloopbestendig huisvesting op locatie Dolfijn met horeca al la De Stal Deusels. (mensen met beperking)
- Er moeten levensloopbestendige woningen komen dus niet alleen levensloopbestendige wijk.
- Behalve senioren woningen is er qua doorstroming ook behoefte aan grotere eengezinswoningen of woon/werk combi's. Deze laatste zouden kunnen vervallen als er goedkopere gezamenlijke werkruimtes komen centraal in de wijk (maar goedkoper dan Olga)
- Alexanderstraat is genoemd als voorbeeld voor de architectuur van de Trompstraat in geval van nieuwbouw.
- Portaal verkoopt hoekpanden in de Trompstraat aan zzpers met koopsubsidie (betaalbaar houden)

Locatie speeltuin

- Speeltuin veranderen zal op bezwaren van omwonenden oproepen. In ieder geval bij een openbare functie. De locatie is wel centraal en bied perspectief.

Buurt op maat

Reactie op / Verrijking

- De ideeën uit deze variant kunnen uitstekend worden gecombineerd met de andere varianten
- Nieuw Idee: Pickup- point pakjes bij bakkertje
- Idee: ijsverkoop in zomer bij bakkertje
- Moestuinen horen bij de Zeeheldenbuurt. Waren er vroeger op deze plek
- Gif moet wel opgeruimd op de bult, zeker als er moestuinen komen.
- Skate baan op de bult

- Stadsstrandje op plek van Putten
- Trompstraat maakt de wijk, Dat deze op een of ander manier behouden blijven is belangrijk voor de buurt. Trompstraat hoeven geen bedrijfjes te zijn maar moet er gewoon mooi uit zien.
- Investerings in bebouwing ook op het zuidelijk deel van de buurt
- Gymzaal in de Oosterstraat is een uit te pakken cadeautje, huidige vloer is alleen kwetsbaar en nu niet geschikt voor multifunctioneel gebruik.
- Seminars > geen goede plek. Wel exploiteren: sportclubs, privé etc. Meer 24/7, goede organisatie hiervan is nodig

Groene plekken

- Oude locatie speeltuin als groente en fruittuin, aangelegd en onderhouden met/ door leerlingen van tuinbouwopleiding of schooltuin Bewoners kunnen hier groenten kopen. Een dergelijke tuin moet 's avonds wel worden afgesloten
- Botenplek aan de Nieuwe Rijn kan groener

Locatie Dolfijn

Als je daar de speeltuin maakt, is dat dan niet te dichtbij bij de speeltuin aan andere kant Singel (destijds bewuste afstemming: de speeltuin daar voor jonge kinderen en Ons Eiland voor oudere kinderen).

Energieke Tuinwijk

Groene plekken

- Mooie plekken dicht bij bewoners scheppen is goed aan deze variant, voorbeeld parkje Zijlsingel, sinds dat er is doen buurtbewoners hier veel met elkaar en ze onderhouden het helemaal zelf.
- Groene mooie plekjes maar hoe blijven ze mooi en leefbaar. Kwetsbaar is dat 't slagen echt van de omwonenden afhangt. Af en toe een plek kan goed als bewoners er ook echt voor zorgen. Dus er moet een echte sterke wil aanwezig zijn (en cohesie)
- Angst voor hangplekken en poephoeken
- Potentie voor ouderen: samen zorgen voor een groene plek

Duurzaam

- Differentiëren in parkeeroplossingen: dus parkeerplek aan de rand maakt luwe straat mogelijk: speelstraat, voortuinen of bomen en aan één zijde.
- Greenwheels en autodelen komt steeds meer voor en zal ook in de Zeeheldenbuurt meer algemeen gaan worden

Ommetjes en routes

- Routes naar de oevers werkt alleen als er ook echt aanleidingen zijn om daar naar toe te gaan en de routes over het bedrijventerrein moeten ook aangenaam zijn.
- Maak groene doorsteek tussen pilotwoningen aan Oosterstraat
- Wandelroutes voor ouderen betekenen veel plekjes en bankjes om tussendoor te zitten

Wonen

- Het park bebouwen is erg zonde. Je krijgt deze plek nooit meer terug. Park niet opofferen maar anders compenseren.
- Waarom geen wonen toevoegen op locatie leeg bedrijfspand?
- Consequent zijn dat als je groen wilt IN de buurt er dan andere mogelijkheid voor wonen wordt gevonden
- Wil Portaal niet sowieso graag minder woningen maken?
- Woningen toevoegen ook aan het water

Tips en aandachtspunten algemeen

- Een mogelijke verbinding mag geen 'RWO' worden
- Hoe gaat het beheer van een speeltuin op een nieuwe locatie worden vormgegeven? Denk aan beveiliging, toezicht ivm vandalisme maar ook aan onderhoud.
- Hoe zit met de grondvervuiling (rond milieustraat, garagebedrijf, de bult)
- Hoe gaat de gemeente de buurt ondersteunen? Bijvoorbeeld bij het onderhoud van groen en speelterreinen? Nu moet alles te maaien zijn'. Dit beperkt enorm (ervaringen van onderhoud van bewoners aan het echoparkje Zijlsingel die sinds kort zelf onderhouden).
- Bewoners aarzelen nu om zelf wat aan de groen(bakken) te doen omdat het al vaak is voorgekomen dat de gemeente langs komt en in 1 maaibeweging alles kortwiekt
- Hoe zorg je voor betrokkenheid en eigen onderhoud door de buurt van het grote park? Er zijn nu ook vaak onveilige situaties door huttenbouw aan de randen van het park, waar ook chemisch afval ligt. Niemand ruimt dit op.
- Hoe ontwikkel je dat bij de variant Kloppend Parkhart ook bewoners die er niet direct aan wonen zich verantwoordelijk en betrokken worden?
- Hoe gaan we naar de volgende fase? Hoe worden we samen ook echt actief zonder ruzie? Visieontwikkeling, stappenplan.
- Waar bestaat de ondersteuning door Libertas concreet uit?
- Betrek buurten rond Zeeheldenbuurt bij ontwikkeling voorzieningen
- ROC horeca dependance in hoekgebouw Banckerstraat

8 BIJLAGE: Leden en belangstellenden BEGELEIDINGSGROEP

Buurtbewoners:

Cor Arnoldus

Koos Arnoldus

Patricia Arnoldus

Sandra Breugem

Dennis Bruggink

Annette Chaudron

Pieter Dool

Wilfred van Duijvenbode

Rinus van Haasteren

Marten Hamelink

Roelof Hol

Elsbeth Klink

Annemarie Koopman

Hella Koopmans

Ester Lacourt

Joshua Luijten

Marieke van Middelkoop

Wieger de Ruiter

Desiree van Venrooij

Jo Verhoeven

Klaas van der Vliet

Antoinette Voogd

Sandra van der Voort

Karin Wibier

Adviseurs:

Ali el Ali (Libertas)

Ruud van Beek en René Verdel (gemeente)

Marlies Veldman (Portaal)

Pieter Kuiper (politie)

Conny Broeyer

Wanda de Ruiter en Marinda Fischer (kinderopvang Admiraal de Ruyter)

9 BIJLAGE: Geïnterviewden / gesproken met :

Gemeente

Ruud van Beek

René Verdel

Martin Verwoest

Monique van der Vlugt

Marian Weevers

Sander Kanselaar

Aline ter Harmsel

Henk Solingen

Hans de Graaff

Wethouder Roos van Gelder

Wethouder Pieter van Woensel

Portaal

Marlies Veldman

Hans Oosterbaan

René Prins

Barbara van den Oever

Nico van der Linden

Libertas

Ali el Ali

Leila Paixao

Feiko van Deuren

Jeroen Bos

Kinderdagverblijven/ Peuterspeelzaal

Wanda de Ruyter en Marinda Fischer (kdv Admiraal de Ruyter)

Kristel Akerboom (kdv de Watergeuzen)

Mw. Vrolijkx (Peuterspeelzaal het Piraatje)

Speeltuinvereniging Ons Eiland

De speeltuinmoeders en speeltuinbeheerder An

Ondernemersvereniging de Waard

Ton van der Meer

Edwin van Diemen

Evelijn Mikalsen (Parkmanager)

Stichting werk en onderneming

Martin van Rijn

Mark Korinth

Team Wonen

Henri Zegers

Wijkagent

Pieter Kuiper

Oud Leiden

Arie de Jong

Cor Smit

